

(i) Printed Pages : 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

2	5	3	5	6
---	---	---	---	---

Exam. Code :

0	3	0	8
---	---	---	---

Master of Arts (Economics) 2nd Semester

(2056)

PUBLIC FINANCE

Paper : MAECO-204 (In all Mediums)

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :— Q. No. 1 is compulsory. Attempt any **one** question from each unit.

1. Short Questions (any ten) :

- (1) What is the scope of Public Finance?
- (2) What is the benefit principle of taxation?
- (3) What are public goods and what is meant by free riding?
- (4) What is the displacement effect in the Peacock–Wiseman hypothesis?
- (5) What is meant by equity in taxation?
- (6) What is meant by Fiscal deficit? How is it different from budget deficit?

- (7) What is meant by debt sustainability?
- (8) What is meant by horizontal equity in taxation?
- (9) What are reasons for growth of public expenditure?
- (10) Distinguish between gross debt & net debt.
- (11) What do you mean by Externalities?
- (12) Briefly explain how deficit financing leads to the problem of inflation.
- (13) Distinguish between developmental and non-developmental public expenditure.
- (14) Write a brief note on ability to pay principle of taxation.
- (15) What do you mean by regressive taxation? $10 \times 2 = 20$

UNIT—1

- 2. Critically discuss efficient allocation of public goods in a partial equilibrium approach. 15
- 3. Critically explain various approaches in distributive justice. 15

UNIT—2

- 4. Discuss the ability to pay principle of taxation. 15
- 5. Explain the effects of taxation on work, saving and investment. 15

UNIT—3

6. Explain FRBM Act, 2003 with recent amendments. 15
7. Critically examine the role of deficit financing in India and its impact on inflation and economic growth. 15

UNIT—4

8. Critically evaluate the role of Finance Commissions in maintaining fiscal balance between Centre and States in India. 15
9. Explain the structure and classification of public expenditure in India. 15

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— प्र. नं. 1 अनिवार्य है। प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न करें।

1. संक्षिप्त प्रश्न (कोई दस) :

- (1) सार्वजनिक वित्त का दायरा क्या है?
- (2) कराधान का लाभ सिद्धांत क्या है?
- (3) सार्वजनिक वस्तुएँ क्या हैं और मुफ्तखोरी का क्या अर्थ है?
- (4) पीकॉक-वाइजमैन परिकल्पना में विस्थापन प्रभाव क्या है?
- (5) कराधान में समानता का क्या अर्थ है?
- (6) राजकोषीय घाटे का क्या अर्थ है? यह बजट घाटे से कैसे भिन्न है?

- (7) ऋण स्थिरता का क्या अर्थ है?
- (8) कराधान में क्षैतिज समानता का क्या अर्थ है?
- (9) सार्वजनिक व्यय में वृद्धि के क्या कारण हैं?
- (10) सकल ऋण और शुद्ध ऋण में अंतर स्पष्ट कीजिए।
- (11) बाह्य प्रभावों से आपका क्या तात्पर्य है?
- (12) संक्षेप में समझाइए कि घाटा वित्तपोषण मुद्रास्फीति की समस्या को कैसे जन्म देता है।
- (13) विकासात्मक और गैर-विकासात्मक सार्वजनिक व्यय में अंतर स्पष्ट कीजिए।
- (14) कर भुगतान क्षमता सिद्धांत पर एक संक्षिप्त टिप्पणी लिखिए।
- (15) प्रतिगामी कराधान से आपका क्या तात्पर्य है? $10 \times 2 = 20$

यूनिट-1

2. आंशिक संतुलन दृष्टिकोण में सार्वजनिक वस्तुओं के कुशल आवंटन पर आलोचनात्मक चर्चा कीजिए। 15
3. वितरणात्मक न्याय के विभिन्न दृष्टिकोणों की आलोचनात्मक व्याख्या कीजिए। 15

यूनिट-2

4. कर भुगतान क्षमता सिद्धांत पर चर्चा कीजिए। 15
5. काम, बचत और निवेश पर कराधान के प्रभावों की व्याख्या कीजिए। 15

ਯੂਨਿਟ-3

6. ਐਫਆਰਬੀਐਮ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2003 ਔਰ ਇਸਕੇ ਹਾਲਿਯਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨੌਂ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕੀਜ਼ਿਐ। 15
7. ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਘਾਟਾ ਵਿੱਤਪੋਸ਼ਣ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਔਰ ਸੁਦਰਾਸ਼੍ਧੀਤਿ ਤਥਾ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਪਰ ਇਸਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਜ਼ਿਐ। 15

ਯੂਨਿਟ-4

8. ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਕੇਂਦਰ ਔਰ ਰਾਜਯੌਂ ਕੇ ਬੀਚ ਰਾਜਕੋਸ਼ੀਯ ਸੰਤੁਲਨ ਬਨਾਐ ਰਖਨੇ ਮੇਂ ਵਿੱਤ ਆਯੋਗੌਂ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੂਲਯਾਂਕਨ ਕੀਜ਼ਿਐ। 15
9. ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਵਯਯ ਕੀ ਸੰਰਚਨਾ ਔਰ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕੀਜ਼ਿਐ। 15

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

1. ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਕੋਈ ਦਸ) :

- (1) ਜਨਤਕ ਵਿੱਤ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕੀ ਹੈ ?
- (2) ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਭ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹੈ ?
- (3) ਜਨਤਕ ਵਸਤੂਆਂ ਕੀ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਫਤ ਖੋਰੀ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ?
- (4) ਪੀਕੋਕ-ਵਾਈਜ਼ਮੈਨ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਪਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੀ ਹੈ ?

- (5) ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਕੁਇਟੀ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ?
- (6) ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ? ਇਹ ਬਜਟ ਘਾਟੇ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ?
- (7) ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ?
- (8) ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਖਿਤਿਜੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ?
- (9) ਜਨਤਕ ਖਰਚੇ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹਨ ?
- (10) ਕੁੱਲ ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰੋ।
- (11) ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
- (12) ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ ਕਿ ਘਾਟੇ ਦੀ ਵਿੱਤ ਮੁਦਰਾਸਫੀਤੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੱਲ ਕਿਵੇਂ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- (13) ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਜਨਤਕ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰੋ।
- (14) ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- (15) ਰਿਗਰੈਸਿਵ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? $10 \times 2 = 20$

ਯੂਨਿਟ-1

2. ਅੰਸ਼ਕ ਸੰਤੁਲਨ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲ ਵੰਡ 'ਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
3. ਵੰਡ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹੁੰਚਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-2

4. ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
5. ਕੰਮ, ਬੱਚਤ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-3

6. ਹਾਲੀਆ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ FRBM ਐਕਟ, 2003 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15
7. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਘਾਟੇ ਦੇ ਵਿੱਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-4

8. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ। 15
9. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15